

Werkt voor provincies

Najaarsnota BIJ12 2023

1. Inleiding

Op 8 september 2022 stelde het IPO-bestuur het Jaarplan en de Begroting 2023 van BIJ12 vast. Ook de Meerjarenagenda 2021-2024 van BIJ12 is vastgesteld. Op 13 april 2023 stelde het IPO-bestuur de Voorjaarsnota 2023 vast en daarmee een aantal wijzigingen op de Begroting 2023. Om het IPO-bestuur te informeren over de uitvoering van het Jaarplan wordt hieronder per onderdeel van BIJ12 de voortgang toegelicht.

Naar verwachting zal er sprake zijn van een onderuitputting op enkele onderdelen van de Begroting. De cijfers worden verantwoord bij de Jaarstukken 2023. Daarnaast zijn er enkele bijzonderheden in de uitvoering van de opdrachten zoals afgesproken met de provincies. Deze leiden niet tot begrotingswijzigingen.

In deze Najaarsnota gaan we alleen in op ontwikkelingen die afwijken van de reguliere uitvoering en planning. Deze zijn inhoudelijk afgestemd met de ambtelijke contactpersonen bij de provincies.

2. Interne organisatie (Directie en Bedrijfsvoering)

Er is sprake van extra uitgaven voor interim-personeel. Deze houden verband met het traject om te komen tot een geïntegreerde bedrijfsvoering voor de IPO-vereniging en de krapte op de arbeidsmarkt. Vooralsnog wordt deze toename van uitgaven opgevangen binnen de huidige begroting.

3. Expertiseteam Stikstof en Natura 2000

BIJ12 is halverwege 2023 door LNV gevraagd te ondersteunen bij het onderwerp piekbelasting vanuit het Informatiepunt Stikstof en Natura 2000. Het was de verwachting, en is gebleken, dat de openstelling van de aanpak piekbelasting tot veel vragen aan het Informatiepunt leidt. BIJ12 kan via een bijdrage van het Rijk vergoeding tegemoet zien voor de kosten van 1 fte (schaal 10) op het Informatiepunt: een kwart voor 2023 en de rest voor heel 2024. Eind 2023 evalueert BIJ12 met LNV. Dan besluiten we of de afspraak wordt voortgezet of wordt beëindigd. Aangezien er nog geen beschikking ligt, kondigen we de vergoeding wel vast aan maar nemen we die nog niet op in de tabellen.

Per abuis is in de Voorjaarsnota 2023, bij het verwerken van de subsidiebeschikking LNV voor 2023, de eerder begrootte bijdrage LNV van € 463.000 voor het Informatiepunt niet in mindering gebracht. Verrekening hiervan vindt plaats via de Jaarrekening 2023 en heeft geen gevolgen voor de provinciale bijdragen.

Deze Najaarsnota bevat voor de unit Expertiseteam Stikstof en Natura 2000 verder geen nieuwe financiële aspecten: de voortgang van de opgaven is op hoofdlijnen conform besluitvorming over het Jaarplan en Voorjaarsnota 2023.

4. Natuurinformatie en Natuurbeheer

Deze Najaarsnota bevat voor de unit Natuurinformatie en Natuurbeheer geen nieuwe financiële aspecten voor provincies. Wel worden enkele ontwikkelingen besproken waarvoor financiering vanuit het Rijk beschikbaar is of die later tot financiële consequenties kunnen leiden.

Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) - 'kleine beheerders'

De ICT-voorziening voor uitwisseling van gegevens in het kader van de subsidies van provincies aan (collectieven van) kleine (particuliere) natuurbeheerders is tot en met 2023 door provincies bekostigd en beheerd door BIJ12. Afhankelijk van afspraken die provincies met de natuurcollectieven in de loop van 2023 maken zal deze overgedragen worden aan de natuurcollectieven. Indien dit niet gebeurt kan dit effecten hebben op de Begroting 2024 van BIJ12. Deze gevolgen worden bij de Voorjaarsnota 2024 in beeld gebracht.

De certificering van kleine beheerders leidt tot een grote werklust bij de Stichting Certificering SNL. Naar aanleiding van signalen van het bestuur van de stichting gaan provincies, ondersteund door BIJ12 met inhoudelijke kennis en expertise, in overleg over aanpak en middelen. Zo nodig zullen eventuele financiële gevolgen bij de Voorjaarsnota 2024 aan het bestuur worden voorgelegd.

Uitvoeringsprogramma Natuur

Provincies zijn in het kader van Uitvoeringsprogramma Natuur aan de slag gegaan met gebiedsprogramma's. Daarvoor ontvangen zij financiering van het Rijk middels SPUK's (Specifieke Uitkeringen). BIJ12 is door de Stuurgroep Programma Natuur gevraagd om invulling te geven aan

intensivering van onderzoek naar natuurbeheer en natuurherstel en om invulling te geven aan de verbetering van natuurinformatie. Ook hiervoor zijn vanuit het Rijk middelen beschikbaar in het kader van Uitvoeringsprogramma Natuur. Middels een subsidie vanuit het ministerie van LNV kunnen die aan BIJ12 beschikbaar worden gesteld.

Voor de verbetering van natuurinformatie heeft BIJ12 in 2022 een subsidie ontvangen voor 2022 en 2023, zoals eerder gemeld in de Najaarsnota 2022. De inzet van deze middelen is uitgewerkt in een uitvoeringsplan. Voor de uitvoering ervan in 2024 wordt een vervolgsubsidie aangevraagd bij LNV. Voor de resterende looptijd van het Uitvoeringsprogramma Natuur, tot en met 2030, ontwikkelt BIJ12 samen met LNV een programma voor natuurmonitoring, waarin het uitvoeringsplan is opgenomen. Een voorstel voor dit programma wordt eind 2023/begin 2024 voorgelegd aan het IPO-bestuur.

Voor de intensivering van kennisontwikkeling voor natuurbeheer en natuurherstel wordt gebruik gemaakt van het Kennisnetwerk 'Ontwikkeling en Beheer Natuurkwaliteit' (OBN). De werkwijze die hierbij gevolgd wordt is vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst met het ministerie van LNV en de Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE). Aanbesteding van onderzoeken vindt plaats door BIJ12. Middelen worden beschikbaar gesteld door het ministerie van LNV. BIJ12 zal hiervoor een subsidie aanvragen voor de periode 2024 tot en met 2030 voor een totaalbedrag van € 9.162.750,- incl. BTW.

Ondersteuning uitvoering Wet natuurbescherming – Soortbescherming

De BAC VP heeft geadviseerd de samenwerking tussen provincies en RVO rond de uitvoering van de soortbescherming te verbeteren. Middelen voor het inzetten van een coördinator die hier nader invulling aan zal geven worden middels een subsidie door RVO beschikbaar gesteld aan BIJ12.

5. Faunazaken

De unit Faunazaken handelt in afstemming met provincies de bezwaar- en beroepschriften inzake tegemoetkomingsaanvragen faunaschade af. Als gevolg van langdurige ziekte van twee juristen werkzaam bij de unit Faunazaken is dit jaar wederom extra capaciteit ingehuurd. De kosten hiervan bedragen € 225.000. Het is niet geheel mogelijk om deze kosten uit het personeelsbudget van Faunazaken te financieren. De verwachting is dat dit binnen de begroting van BIJ12 kan worden opgelost.

Open-eind-regeling

In de Voorjaarsnota 2023 is rekening gehouden met € 52,7 miljoen. Inmiddels is gebleken dat er een rekenfout is ontstaan: de bijdragen in de kolom 'Wolf' zijn abusievelijk verminderd in plaats van vermeerderd. Dit is aangepast in de Najaarsnota en hiermee is het totaalbedrag vermeerderd met € 1,2 miljoen.

Op basis van de reeds ingediende tegemoetkomingsaanvragen voor faunaschade in 2023 is de raming dat de kosten in 2023 ruim € 55 miljoen bedragen. Ten opzichte van de Voorjaarsnota is op basis van de reeds ontvangen aanvragen voor tegemoetkomingen in 2023 de kolom tegemoetkomingsschade aangepast. Met name in de provincies Noord-Holland, Friesland en Zuid-Holland is er sprake van een toename. Voor alle drie de provincies betreft het een stijging van ongeveer € 1 miljoen. De toename in Zuid-Holland en Friesland heeft betrekking op de tegemoetkomingen voor voorjaarsgras. In Noord-Holland is er een forse toename door tegemoetkomingen voor groenteschade. Doordat in andere provincies de raming gelijk is gebleven ofwel naar beneden is bijgesteld (op basis van de reeds ontvangen aanvragen voor voorjaarsgras 2023) is het totaal van de raming niet met € 3 miljoen gestegen.

De totale bijdragen komen hiermee op € 55,3 miljoen. Gezien het karakter van de open-eind-regeling wordt de raming niet meegenomen als begrotingswijziging maar worden de definitieve kosten bij de Jaarrekening 2023 vastgesteld.

Tabel 1: prognose beleidsjaar 2023

Bedragen x 1000.

Prognose beleidsjaar 2023 obv werkelijke kosten 2022								
Provincies	Tegemoetkomingsschade	Taxatie	Leges	Leges retour	Ganzen-subsidies	Wolf	Edelhert-regeling	Totaal
Groningen	1.472	96	1	25	72	4	-	1.620
Fryslân	14.169	764	14	216	85	92	-	14.908
Drenthe	780	227	37	47	9	273	-	1.279
Overijssel	2.029	230	131	111	-	33	-	2.312
Gelderland	4.103	737	254	176	427	79	60	5.484
Utrecht	4.019	293	148	121	103	1	-	4.443
Noord-Holland	13.532	727	174	344	174	-	-	14.263
Zuid-Holland	6.528	371	164	191	25	-	-	6.897
Zeeland	1.587	195	85	92	58	9	-	1.843
Noord-Brabant	455	168	5	40	8	101	-	695
Limburg	934	327	-	-	-	16	-	1.277
Flevoland	256	32	8	10	-	5	-	291
Totaal	49.864	4.168	1.020	1.373	960	613	60	55.312

AEWA

Provincies nemen deel aan de internationale ganzenaanpak onder de vlag van AEWA (Agreement on the Conservation of African-Eurasian Migratory Waterbirds). Voor deze deelname is voor 2021-2024 een contributie aan het European Goose Management Platform (EGMP, onderdeel van AEWA) en een bijdrage benodigd voor onderzoek. Met de huidige onderzoeksvoorstellen van de AEWA is een totaalbedrag gemoeid van € 1.482.163 miljoen ex btw voor vier jaar. Het Rijk betaalt hiervan € 379.170 ex btw. Voor de provincies rest dus een bedrag van € 1.102.993 over een periode van vier jaar (2021-2024).

Dit voorjaar is de voorfinanciering van de AEWA-onderzoeken en contributie door de provincie Fryslân voorgelegd aan het IPO-bestuur. In het IPO-bestuur van 11 mei is besloten om dit via de kassiersfunctie te laten verlopen voor 2021-2023. Dit betekent dat in 2023 de volgende bedragen in rekening worden gebracht bij de provincies (zie tabel 2).

Voor 2024 is het meegenomen in de begroting van BIJ12.

Tabel 2: verdeling kosten onderzoek + contributie EGMP 2021-2024 over provincies volgens Jansen-2 en Jansen-3

Provincie		2021	2022	2023	(sub)totaal
Drenthe	11,00%	€ 33.472	€ 35.612	€ 30.590	€ 99.674
Flevoland	2,30%	€ 6.999	€ 7.446	€ 6.396	€ 20.841
Friesland	10,40%	€ 31.646	€ 33.669	€ 28.922	€ 94.237
Gelderland	11,30%	€ 34.385	€ 36.583	€ 31.425	€ 102.393
Groningen	5,50%	€ 16.736	€ 17.806	€ 15.295	€ 49.837
Limburg	8,70%	€ 26.473	€ 28.166	€ 24.194	€ 78.833
Noord-Brabant	15,60%	€ 47.469	€ 50.504	€ 43.383	€ 141.356
Noord-Holland	7,80%	€ 23.735	€ 25.252	€ 21.691	€ 70.678
Overijssel	10,70%	€ 32.559	€ 34.640	€ 29.756	€ 96.955
Utrecht	5,20%	€ 15.823	€ 16.835	€ 14.461	€ 47.119
Zeeland	4,30%	€ 13.084	€ 13.921	€ 11.958	€ 38.963
Zuid-Holland	7,20%	€ 21.909	€ 23.309	€ 20.023	€ 65.241
Totaal onderzoek		€ 304.290	€ 323.743	€ 278.094	€ 906.127
Inclusief Contributie van:		€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000	€ 66.000

6. Drugsafvaldumpingen

De afhandeling van deze regeling betreft een vaste rijksbijdrage van € 1 miljoen. Dit bedrag wordt niet geïndexeerd. In 2023 is sprake van een incidentele bijdrage van € 1,5 miljoen. Reden voor de incidentele bijdrage is een verruiming in de subsidiebedragen per aanvraag. Het restant van de eenmalige bijdrage dient niet gerestitueerd te worden maar beschikbaar te blijven voor de aanvragen, ook in 2024.

Bij het opstellen van de Voorjaarsnota 2023 waren de cijfers over 2022 nog niet definitief. We hebben gerekend met de op dat moment bekende cijfers. Er hebben echter later nog (correctie) boekingen plaatsgevonden waardoor de cijfers in de Voorjaarsnota 2023 en de Jaarrekening 2022 niet overeenkomen.

In de Voorjaarsnota 2023 is de begroting opgehoogd met het restant: € 777.685. In de Jaarrekening 2022 is als resultaat opgenomen: € 819.169. Het verschil tussen Voorjaarsnota 2023 en Jaarrekening 2022 bedraagt € 41.474. Dit betreft een boekhoudkundige correctie van de rijksbijdrage en heeft geen gevolgen voor de bijdragen van de provincie. Deze correctie wordt meegenomen in de Jaarrekening 2023.

7. Gemeenschappelijke Beheerorganisatie (GBO)

Naar verwachting treedt de Omgevingswet vanaf 1-1-2024 in werking. Ook na inwerkingtreding geven gezamenlijke provincies invulling aan de rol van medeopdrachtgever en medefinancier voor het beheer en de doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke Voorziening (DSO-LV). In samenwerking met het IPO-bureau geven wij hier invulling aan.

In de Begroting BIJ12 2023 is meerjarig € 550.000 opgenomen voor het tactisch opdrachtgeverschap, de coördinatie van gebruikersinput en inhoudelijke expertise vanuit de provincies en ondersteuning bij kennisdeling. Omdat de Omgevingswet in 2023 nog niet in werking is getreden zijn deze uitgaven niet gedaan. 2023 is benut om de verkenning met de provincies uit te voeren over de gewenste organisatievorm en samenwerking. Dit betekent dat niet alle voorziene uitgaven zijn gedaan. Deze zullen worden teruggegeven aan de provincies. Verrekening hiervan vindt plaats via de Jaarrekening 2023.